

UCHWAŁA Nr   /   / 2012
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia ..... 2012 r.

w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2013 rok.

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590 z późn.zm.) oraz art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn.zm.) Sejmik Województwa Opolskiego uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2013 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Opolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2013 r.

^

Załącznik
do Uchwały Nr / /2012
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia 2012 r.

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI
DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO
NA 2013 ROK**

SPIS TREŚCI

Rozdział I.	Postanowienia ogólne	str. 3
Rozdział II.	Cel główny i cele szczegółowe Programu	str. 3
Rozdział III.	Zasady współpracy	str. 4
Rozdział IV.	Zakres przedmiotowy	str. 5
Rozdział V.	Formy współpracy	str. 6
Rozdział VI.	Priorytetowe zadania publiczne i wskaźniki ich realizacji	str. 7
Rozdział VII.	Okres realizacji Programu	str.16
Rozdział VIII.	Sposób realizacji Programu	str.16
Rozdział IX.	Wysokość środków przeznaczanych na realizację Programu	str.17
Rozdział X.	Sposób oceny realizacji Programu	str.17
Rozdział XI.	Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji	str.18
Rozdział XII.	Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych	str.19

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Ilekroć w Programie jest mowa o:

- „**ustawie**” – rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn.zm.),
- „**Województwie**” – rozumie się przez to Województwo Opolskie,
- „**Zarządzie**” – rozumie się przez to Zarząd Województwa Opolskiego,
- „**Urzędzie**” – rozumie się przez to Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego,
- „**komórki Urzędu**” - rozumie się przez to departamenty oraz inne samodzielne komórki organizacyjne Urzędu, współpracujące z podmiotami Programu,
- „**Programie**” – rozumie się przez to Program Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2013 rok,
- „**podmiotach Programu**” – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ustawy,
- „**dotacji**” – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 z późn.zm.)
- „**konkursie**” – rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy.

Rozdział II

Cel główny i cele szczegółowe Programu

1. Celem głównym Programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie partnerstwa między Samorządem Województwa Opolskiego i podmiotami Programu.
- 2, Celami szczegółowymi Programu są:
  - 1) kształtowanie idei społeczeństwa obywatelskiego w świadomości społecznej,
  - 2) pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców Województwa,
  - 3) włączanie trzeciego sektora w kreowanie i realizowanie polityk publicznych, w tym programów i strategii Samorządu Województwa Opolskiego,
  - 4) tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju trzeciego sektora w województwie,
  - 5) wspieranie samoorganizacji społecznej i wszelkich form samopomocy oraz wolontariatu.

Rozdział III

Zasady współpracy

Ideą współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z podmiotami Programu jest partnerstwo regionalne budowane w oparciu o następujące zasady:

- 1) **partnerstwa** – podmioty Programu, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz zgodnie z trybem wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywaniu zadań publicznych,
- 2) **pomocniczości** (subsydiarności) - Samorząd Województwa Opolskiego zleca podmiotom Programu zadania publiczne do realizacji i tworzy do ich realizacji odpowiednie warunki,
- 3) **suwerenności stron** – Samorząd Województwa Opolskiego respektując odrębność i suwerenność podmiotów Programu, uznaje ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących do sfery zadań publicznych i w takim zakresie współpracuje z nimi. Wspiera ich działalność oraz umożliwia realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie,
- 4) **efektywności** – Samorząd Województwa Opolskiego, przy zlecaniu podmiotom Programu zadań publicznych, dokonuje wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji oraz zachowując wymogi wynikające z ustawy o finansach publicznych,
- 5) **jawności podejmowanych działań** - Samorząd Województwa Opolskiego udostępnia współpracującym z nim podmiotom Programu informacje o zamiarach i celach realizowanych zadań publicznych, w których możliwe jest prowadzenie takiej współpracy,
- 6) **legalności** - wszelkie działania Samorządu Województwa Opolskiego oraz podmiotów Programu odbywają się w granicach i na podstawie przepisów prawa.

Rozdział IV

Zakres przedmiotowy

Współpraca Samorządu Województwa Opolskiego z podmiotami Programu dotyczy zadań określonych w art. 4 ustawy, w szczególności ustawowych zadań własnych Samorządu, w następujących obszarach:

- 1) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 2) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 3) ochrony i promocji zdrowia;
- 4) przeciwdziałania uzależnieniom i dysfunkcjom społecznym;
- 5) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 6) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 7) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 8) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej;
- 9) integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 10) ratownictwa i ochrony ludności;
- 11) turystyki i krajoznawstwa;
- 12) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 13) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 14) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 15) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 16) wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 17) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 18) działalności na rzecz integracji europejskiej;
- 19) rozwój kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 20) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 21) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 22) promocji i organizacji wolontariatu;
- 23) działalności na rzecz podmiotów Programu, w zakresie określonym w pkt 1-21.

Rozdział V

Formy współpracy

Współpraca Samorządu Województwa Opolskiego z podmiotami Programu realizowana będzie:

1. w formie finansowej poprzez:

- 1) zlecenie podmiotom Programu prowadzącym działalność w obszarze pożytku publicznego realizacji zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie lub dofinansowanie ich realizacji,
- 2) udzielanie dotacji na finansowanie wkładów własnych na realizację zadań publicznych,
- 3) w zależności od sytuacji finansowej Samorządu Województwa Opolskiego umożliwienie udzielania pożyczek na realizację zadań publicznych, w tym na prefinansowanie środków europejskich.

2. w formie pozafinansowej, w szczególności poprzez:

- 1) konsultowanie z podmiotami Programu projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej,
- 2) wzajemne informowanie się o kierunkach planowanej działalności i współdziałanie w celu ujednoczenia i zharmonizowania tych kierunków poprzez:
  - a) publikowanie informacji, ważnych dla podmiotów Programu, na stronach internetowych Samorządu Województwa Opolskiego,
  - b) gromadzenie informacji przekazywanych przez podmioty Programu o przewidywanych lub realizowanych zadaniach sfery publicznej,
- 3) tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli podmiotów Programu prowadzących działalność w obszarze pożytku publicznego oraz przedstawicieli Samorządu Województwa Opolskiego,
- 4) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej z podmiotami Programu na zasadach określonych w ustawie,
- 5) umowy partnerstwa z podmiotami Programu określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz.712 i Nr 157, poz.1241 z późn.zm.),
- 6) promowanie programów dotyczących transplantologii we współpracy z podmiotami Programu,
- 7) promowanie dziedzictwa kulinarnego Województwa we współpracy z podmiotami Programu,
- 8) promowanie odnawialnych źródeł energii w Województwie we współpracy z podmiotami Programu,
- 9) aktywizowanie społeczności lokalnych w zakresie działań prowadzonych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich,
- 10) upowszechnianie i popularyzację wiedzy o Unii Europejskiej i funduszach europejskich,
- 11) organizowanie szkoleń i konferencji dla podmiotów Programu,
- 12) współorganizację przedsięwzięć z podmiotami Programu,
- 13) wykorzystanie potencjału podmiotów Programu na rzecz promocji Województwa oraz współpracy międzynarodowej,
- 14) pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy podmiotów Programu w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej,

- 15) pomoc w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez podmioty Programu,
- 16) zapraszanie podmiotów Programu do uczestnictwa w przedsięwzięciach międzynarodowych Samorządu Województwa Opolskiego dotyczących sektora pozarządowego,
- 17) doradztwo i współpracę przy pozyskiwaniu przez podmioty Programu środków finansowych z innych źródeł,
- 18) pomoc merytoryczną pracowników Urzędu oraz pracowników Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu,
- 19) obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Opolskiego inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu,
- 20) nieodpłatne przekazywanie materiałów promocyjnych Województwa,
- 21) nieodpłatne udostępnianie, w miarę możliwości, pomieszczeń lub sprzętu Urzędu.

Rozdział VI

Priorytetowe zadania publiczne i wskaźniki ich realizacji

Cel główny oraz cele szczegółowe Programu realizowane są poprzez następujące priorytety:

Priorytet I

Rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania poprzez:

1. doskonalenie nauczycieli w zakresie edukacji przedsiębiorczości oraz przygotowania młodzieży do funkcjonowania na rynku i pracy,
2. prowadzenie kształcenia - w tym ustawicznego - w zakresie edukacji obywatelskiej i społecznej,
3. wspieranie edukacji regionalnej.

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych przedsięwzięć edukacyjnych o zasięgu wojewódzkim, krajowym oraz międzynarodowym i szkoleń oraz liczba ich uczestników,
- 2) udział partnerów w realizacji przedsięwzięć,
- 3) pozyskane źródła współfinansowania.

Odpowiedzialny: Departament Edukacji i Rynku Pracy Urzędu.

Priorytet II

Wzrost zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy poprzez:

1. promowanie przedsiębiorczości,
2. organizowanie szkoleń dla osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy dostosowane do potrzeb rynku pracy,
3. organizowanie kursów ułatwiających zmianę pracy.

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych przedsięwzięć edukacyjnych o zasięgu wojewódzkim, krajowym oraz międzynarodowym i szkoleń oraz liczba ich uczestników,
- 2) udział partnerów w realizacji przedsięwzięć,
- 3) pozyskane źródła współfinansowania.

Odpowiedzialny: Departament Edukacji i Rynku Pracy Urzędu.

Priorytet III

Polepszenie jakości życia mieszkańców regionu w zakresie zdrowia, polityki społecznej oraz przeciwdziałania uzależnieniom i dysfunkcjom społecznym poprzez:

1. Edukację i promocję zdrowia, w tym:

- 1) zwiększanie skuteczności edukacji zdrowotnej, działań w zakresie podnoszenia świadomości prozdrowotnej oraz zwiększenia udziału w programach profilaktycznych,
- 2) wspieranie i realizacja działań i programów w zakresie promocji zdrowia skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 3) realizacja programów promujących aktywność psychofizyczną mieszkańców Województwa,
- 4) realizacja programów przeciwdziałających chorobom cywilizacyjnym, promowanie zdrowia psychicznego oraz zapobieganie występowaniu zaburzeń psychicznych,

2. Wspieranie rozwoju rodziny, macierzyństwa i rodzicielstwa, a także działań wobec osób starszych, w tym:

- 1) edukacja na rzecz promocji diety,
- 2) wspieranie kobiet w ciąży – szkoły rodzenia,
- 3) promowanie aktywnych form spędzania czasu oraz uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym,
- 4) wspieranie działań i projektów dostosowujących systemy wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa;

Wskaźniki:

- 1) liczba złożonych ofert,
- 2) liczba podmiotów Programu składających oferty,
- 3) liczba podmiotów Programu, które otrzymały dofinansowanie na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,
- 4) liczba zadań z zakresu polityki społecznej realizowanych przez podmioty Programu,
- 5) liczba uczestników przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu, w tym liczba dzieci i młodzieży,
- 6) liczba zrealizowanych kampanii społecznych,
- 7) liczba wspieranych programów edukacyjnych na rzecz diety,
- 8) wysokość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie szkół rodzenia,
- 9) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych,
- 10) liczba zorganizowanych imprez o charakterze regionalnym,
- 11) liczba wolontariuszy uczestniczących w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej,
- 12) liczba podmiotów Programu realizujących zadania z zakresu edukacji i promocji zdrowia publicznego,
- 13) liczba uczestników biorących udział w działaniach informacyjno-edukacyjnych z zakresu zdrowia publicznego.

Odpowiedzialny: Departament Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu.

3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i dysfunkcjom społecznym oraz promocja zdrowia psychicznego, w tym:

- 1) wspieranie klubów i stowarzyszeń trzeźwościowych w Województwie,
- 2) inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań, oraz dobrych praktyk, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) edukacja zdrowotna i promocja zdrowia psychicznego związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Wskaźniki:

- 1) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań,
- 2) liczba podmiotów Programu składających oferty,
- 3) liczba złożonych ofert,
- 4) liczba zrealizowanych zadań przez podmioty Programu,
- 5) liczba uczestników przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu,
- 6) liczba instytucji uczestniczących w zadaniach realizowanych przez podmioty Programu.

Odpowiedzialny: Pełnomocnik Zarządu ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ust.3 pkt 1 i ust.3 pkt 2 oraz Pełnomocnik Zarządu ds. Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ust.3 pkt 3.

Priorytet IV

Poprawa poziomu życia osób, rodzin i środowisk wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez:

1. Wsparcie osób, rodzin i środowisk znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz integracja i reintegracja zawodowa i społeczna osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym:
  - 1) wspieranie działań w zakresie gromadzenia i rozdawnictwa żywności osobom i instytucjom funkcjonującym w systemie pomocy społecznej,
  - 2) aktywizacja zawodowa i społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym organizacja imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym oraz spotkań świątecznych.
2. Wypoczynek dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci Polaków zamieszkałych za granicą, w tym:
  - 1) wsparcie socjalne wypoczynku dzieci i młodzieży z zagrożonych ubóstwem rodzin w formie stacjonarnej, półstacjonarnej i jednodniowych imprez o charakterze regionalnym, w tym wsparcie dzieci pochodzących ze środowisk wiejskich oraz organizacja warsztatów edukacyjnych dla dzieci Polaków zamieszkałych za granicą.
3. Działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, w tym:
  - 1) wspieranie programów i działań mających na celu kompleksową, interdyscyplinarną pomoc, w tym terapeutyczną skierowaną do rodzin problemowych, zagrożonych dysfunkcjami społecznymi, w tym rodzin, w których występują migracje zagraniczne oraz rodzin adopcyjnych i zastępczych.
4. Promocja i organizacja wolontariatu.

Wskaźniki:

- 1) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej,
  - 2) liczba podmiotów Programu składających oferty,
  - 3) liczba zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez podmioty Programu,
  - 4) liczba podmiotów Programu, które otrzymały dofinansowanie na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,
  - 5) liczba zorganizowanych imprez o charakterze regionalnym,
  - 6) liczba uczestników przedsięwzięć, w tym liczba dzieci i młodzieży.
5. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, w tym:
- 1) prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek,
  - 2) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych - aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby,
  - 3) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji,
  - 4) prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych,
  - 5) prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
    - a) mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
    - b) rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
    - c) usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach,
  - 6) organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez:
    - a) doradztwo zawodowe,
    - b) przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej,
    - c) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
  - 7) zakup, szkolenie i utrzymanie w trakcie szkolenia psów przewodników dla osób niewidomych oraz osób z niepełnosprawnością ruchową,
  - 8) organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników,

- 9) organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach,
- 10) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego,
- 11) prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji,
- 12) opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych:
  - a) dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością,
  - b) kierowanych do osób niepełnosprawnych - w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania.

Wskaźniki:

- 1) wysokość środków finansowych PFRON przeznaczonych na realizację projektów,
- 2) liczba złożonych ofert,
- 3) liczba i rodzaj zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych przez podmioty Programu,
- 4) liczba podmiotów Programu, które otrzymały dotacje na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 5) liczba uczestników realizowanych zadań.

Odpowiedzialny: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

Priorytet V

Rozwój turystyki i krajoznawstwa poprzez:

1. działalność krajoznawczą poprzez dofinansowanie imprez turystyczno -krajoznawczych oraz szkoleń o zasięgu wojewódzkim, krajowym oraz międzynarodowym,
2. rozwój ponadregionalnych produktów turystycznych,
3. promowanie walorów turystycznych regionu (targi krajowe i zagraniczne, wydawnictwa regionalne, wystawy, prezentacja regionu w środkach masowego przekazu),
4. stworzenie jednolitego systemu informacji turystycznej w Województwie,
5. ratownictwo i ochrona turystów.

Wskaźniki:

- 1) liczba podmiotów Programu składających oferty,
- 2) liczba złożonych ofert,
- 3) liczba zadań z zakresu rozwoju turystyki i krajoznawstwa,
- 4) liczba imprez turystyczno-krajoznawczych o zasięgu wojewódzkim, krajowym oraz międzynarodowym i szkoleń oraz liczba ich uczestników,
- 5) liczba turystycznych targów krajowych i zagranicznych, na których promowane było Województwo,
- 6) liczba publikacji oraz wystaw promujących Województwo,
- 7) liczba przeprowadzonych akcji ratunkowych w poszczególnych okresach,
- 8) liczba oznakowanych tras turystycznych.

Odpowiedzialny: Departament Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu.

Priorytet VI:

Rozwój współpracy międzynarodowej, w tym:

1. promocja działań międzynarodowych podejmowanych przez podmioty Programu w Województwie, w tym podejmowanych przy współpracy z regionami partnerskimi Województwa,
2. popularyzacja idei współpracy międzynarodowej wśród mieszkańców Województwa.

Wskaźniki:

- 1) liczba podmiotów Programu współpracujących z ich odpowiednikami w regionach partnerskich Województwa,
- 2) liczba podjętych partnerskich przedsięwzięć międzynarodowych,
- 3) liczba partnerów zagranicznych pozyskanych dla podmiotów Programu i biorących udział w realizacji międzynarodowych projektów,
- 4) liczba ciał doradczych, w których uczestniczyli przedstawiciele podmiotów Programu,
- 5) liczba międzynarodowych przedsięwzięć Samorządu Województwa Opolskiego dotyczących sektora pozarządowego, o których poinformowano podmioty Programu.

Odpowiedzialny: Departament Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu Urzędu.

3. współpraca międzynarodowa w zakresie kultury fizycznej z regionami partnerskimi Województwa.

Wskaźniki:

- 1) liczba i rodzaj przedsięwzięć w zakresie kultury fizycznej w ramach współpracy z regionami partnerskimi Województwa,
- 2) liczba uczestników przedsięwzięć w zakresie kultury fizycznej w ramach współpracy z regionami partnerskimi Województwa.

Odpowiedzialny: Departament Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu.

Priorytet VII:

Promocja Województwa poprzez:

1. realizacja przedsięwzięć promujących region w kraju i zagranicą (konkursy, kampanie promocyjne, targi, spotkania informacyjne, giełdy i misje gospodarcze, wydawnictwa promocyjne, produkcje filmowe),
2. realizacja planu marketingu regionalnego „Opolskie kwitnące” poprzez działania promocyjne podmiotów Programu.

Wskaźniki:

- 1) liczba podmiotów Programu organizujących przedsięwzięcia promujące Województwo,
- 2) liczba przedsięwzięć organizowanych przez podmioty Programu w zakresie promocji Województwa,
- 3) liczba zrealizowanych przez Samorząd Województwa Opolskiego zadań we współpracy z podmiotami Programu,
- 4) liczba partnerów oraz współorganizatorów imprez promocyjnych,
- 5) odbiorcy działań promocyjnych, w tym liczba uczestników i miejsce realizacji zadania,
- 6) materiały promocyjne wykonane przez podmioty Programu, w tym nakład, wersje językowe i kanały dystrybucji.

Odpowiedzialny: Departament Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu Urzędu.

3. promowanie kultury fizycznej oraz Województwa, w tym:
  - 1) organizacja imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim międzynarodowym o istotnym znaczeniu dla Województwa,
  - 2) promocja Województwa poprzez sport w kraju i za granicą.

Wskaźniki:

- 1) liczba imprez i zawodów sportowych zorganizowanych w ramach upowszechniania kultury fizycznej oraz imprez i zawodów sportowych o istotnym znaczeniu dla promocji Województwa,
- 2) liczba uczestników przedsięwzięć w zakresie kultury fizycznej.

Odpowiedzialny: Departament Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu.

Priorytet VIII:

Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej poprzez:

1. Wspieranie szkolenia i współzawodnictwa sportowego młodzieży uzdolnionej sportowo oraz szkolenia kadr kultury fizycznej, w tym:
  - 1) szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo – Kadra Wojewódzka Młodzików, Kadra Marszałkowska.
  - 2) wspieranie udziału reprezentacji województwa w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży, Mistrzostwach Polski, Mistrzostwach Europy i Świata.
  - 3) wspieranie szkolenia sportowego sekcji sportowych uczestniczących w Systemie Sportu Młodzieżowego.
  - 4) szkolenie kadr kultury fizycznej województwa (instruktorów, trenerów i sędziów sportowych).
2. Upowszechnianie aktywności fizycznej w różnych grupach społecznych, w tym:
  - 1) w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej
    - a) organizacja wojewódzkiego współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży szkolnej w sportach indywidualnych i zespołowych (Mistrzostwa Młodzieży Szkolnej – Mistrzostwa Szkół Podstawowych, Gimnazjada – Mistrzostwa Szkół Gimnazjalnych, Licealiada – Mistrzostwa Szkół Ponadgimnazjalnych),
    - b) organizacja wojewódzkich turniejów dla dzieci i młodzieży szkolnej w piłce nożnej, piłce siatkowej, piłce ręcznej i koszykówce na kompleksach sportowych „Moje Boisko – Orlik 2012”,
  - 2) w środowisku akademickim
    - a) organizacja międzyuczelnianego współzawodnictwa sportowego dla studentów wyższych uczelni Województwa,
    - b) udział akademickiej reprezentacji województwa w ogólnopolskich zawodach studentów,
  - 3) w środowisku wiejskim
    - a) organizacja imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim dla dzieci i młodzieży ze środowisk wiejskich,
    - b) udział reprezentacji Województwa w ogólnopolskich zawodach środowisk wiejskich,
  - 4) w środowisku osób niepełnosprawnych
    - a) organizacja imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim,
    - b) udział reprezentacji województwa w zawodach ogólnopolskich.

Wskaźniki:

- 1) liczba organizacji pozarządowych biorących udział w konkursie, liczba złożonych ofert, liczba zadań zleconych podmiotom Programu,
- 2) liczba zawodników szkolona w ramach Kadry Wojewódzkiej Młodzików i Kadry Marszałkowskiej,
- 3) liczba zawodników startujących w: Mistrzostwach Młodzieży Szkolnej, Gimnazjadzie, Licealiadzie, ogólnopolskich zawodach studentów, środowisk wiejskich, osób niepełnosprawnych, Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży, Mistrzostwach Polski, Europy i Świata,
- 4) liczba punktów i medali zdobytych przez zawodników z Województwa w ramach Systemu Sportu Młodzieżowego, liczba sekcji sportowych zdobywających punkty w Systemie,
- 5) liczba instruktorów, trenerów i sędziów sportowych, którzy wzięli udział w szkoleniach,
- 6) procent szkół i liczba uczestników biorących udział w szkolnym systemie współzawodnictwa sportowego,
- 7) liczba uczestników i imprez organizowanych na kompleksach sportowych „Moje Boisko – Orlik 2012”,
- 8) liczba imprez i zawodów sportowych zorganizowanych w ramach upowszechniania kultury fizycznej w środowisku: dzieci i młodzieży szkolnej, wiejskim, akademickim, osób niepełnosprawnych oraz imprez i zawodów sportowych o istotnym znaczeniu dla Województwa.

Odpowiedzialny: Departament Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu.

Priorytet IX:

Wspieranie i upowszechnianie kultury i sztuki, w tym:

1. realizowanie inicjatyw mających na celu rozwijanie edukacji artystycznej dzieci i młodzieży z województwa opolskiego,
2. promocja twórców związanych z województwem opolskim, realizujących projekty artystyczne na rzecz mieszkańców Opolszczyzny,
3. „Kultura dla rodziny”: organizacja festiwali, konkursów, przeglądów, spotkań, plenerów, warsztatów, wystaw artystycznych i innych imprez, o zasięgu co najmniej regionalnym, sprzyjających rozwojowi integracji społecznej,
4. promocja i wspieranie rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych.

Wskaźniki:

- 1) liczba ofert złożonych przez podmioty Programu do konkursów ofert na realizację zadań publicznych,
- 2) liczba podmiotów Programu, które zwróciły się do Województwa o wsparcie realizacji zadań publicznych,
- 3) liczba podmiotów Programu, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu,
- 4) wysokość środków finansowych przekazanych podmiotom Programu na realizację zadań publicznych w danym roku budżetowym,
- 5) liczba zadań publicznych, które otrzymały dofinansowanie w ramach otwartego konkursu ofert,
- 6) liczba przedsięwzięć o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym,
- 7) liczba inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu objętych patronatem Marszałka Województwa Opolskiego w zakresie kultury.

Odpowiedzialny: Departament Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu.

Priorytet X:

Rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:

1. wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich,
2. aktywizowanie społeczności lokalnych w zakresie działań prowadzonych na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich poprzez wdrażanie Programu Odnowy Wsi.

Wskaźniki:

- 1) ilość wykonanych materiałów informacyjno-promocyjnych promujących zrównoważony rozwój obszarów wiejskich,
- 2) ilość wykonanych materiałów informacyjno-promocyjnych promujących działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.
- 3) liczba podmiotów uczestniczących w przedsięwzięciach,
- 4) liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach,
- 5) liczba przedsięwzięć zorganizowanych w Województwie.

Odpowiedzialny: Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu.

Priorytet XI:

Promowanie zasad właściwego postępowania z odpadami komunalnymi wśród mieszkańców Województwa poprzez:

1. Wprowadzanie zasad nowego systemu zbierania, odbierania i zagospodarowania odpadów zgodnie z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wśród mieszkańców Województwa Opolskiego, w tym:
  - 1) edukacja ekologiczna i działania promocyjne w zakresie propagowania zasad nowego systemu zbierania, odbierania i zagospodarowania odpadów,
  - 2) organizowanie kampanii informacyjno – edukacyjnej na rzecz podniesienia świadomości w zakresie potrzeby właściwego postępowania z odpadami w Województwie,
  - 3) organizowanie konferencji, szkoleń i spotkań, zajęć warsztatowych podnoszących świadomość ekologiczną właściwego postępowania z odpadami,
  - 4) organizowanie dnia „Sprzątamy naszą gminę” w gminach Województwa.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób objętych edukacją ekologiczną i działaniami promocyjnymi,
- 2) zorganizowanie kampanii informacyjno – edukacyjnej na rzecz podniesienia świadomości w zakresie potrzeby właściwego postępowania z odpadami w Województwie Opolskim,
- 3) liczba i zasięg zorganizowanych konferencji, szkoleń i spotkań, zajęć warsztatowych podnoszących świadomość ekologiczną właściwego postępowania z odpadami,
- 4) zorganizowanie w 6 gminach Województwa Opolskiego dnia „Sprzątamy naszą gminę”.

Odpowiedzialny: Departament Ochrony Środowiska Urzędu.

Rozdział VII

Okres realizacji Programu

Program Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z podmiotami Programu realizowany jest od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku.

Rozdział VIII

Sposób realizacji Programu

1. Program jest realizowany we współpracy z podmiotami Programu oraz Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego przez:
  - 1) Sejmik Województwa Opolskiego,
  - 2) Zarząd Województwa Opolskiego,
  - 3) komórki Urzędu,
  - 4) komórkę ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu,
  - 5) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.
2. Program będzie realizowany w szczególności poprzez:
  - 1) zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom Programu:
    - a) w ramach otwartych konkursów ofert,
    - b) z pominięciem otwartych konkursów ofert w trybie art. 19a ustawy,
  - 2) udzielanie dotacji na finansowanie wkładów własnych na realizację zadań publicznych,
  - 3) w zależności od sytuacji finansowej Samorządu Województwa Opolskiego umożliwienie udzielania pożyczek na realizację zadań publicznych, w tym na prefinansowanie środków europejskich;
  - 4) realizację zadań publicznych w ramach umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej,
  - 5) konsultowanie z podmiotami Programu projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych podmiotów,
  - 6) tworzenie wspólnych zespołów opiniodawczo-doradczych,
  - 7) organizowanie konkursu „Opolskie Niezapominajki” promującego Nagrodą Marszałka Województwa Opolskiego najlepsze organizacje pozarządowe Województwa,
  - 8) organizowanie Opolskich Targów Organizacji Pozarządowych,
  - 9) organizowanie i współorganizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwój podmiotów Programu oraz ich profesjonalizację,
  - 10) udział Samorządu Województwa Opolskiego w inicjatywach publicznych,
  - 11) współudział Samorządu Województwa Opolskiego w działaniach podejmowanych przez podmioty Programu,
  - 12) udzielanie pomocy merytorycznej podmiotom Programu przez pracowników Urzędu oraz pracowników Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu,
  - 13) promowanie działalności podmiotów Programu przez obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Opolskiego inicjatyw tych podmiotów.

Rozdział IX

Wysokość środków przeznaczanych na realizację Programu

Samorząd Województwa Opolskiego na realizację Programu w 2013 roku planuje przeznaczyć środki finansowe w wysokości co najmniej 2 500 000 zł.

Rozdział X

Sposób oceny realizacji Programu

1. Ocena realizacji Programu przeprowadzona będzie w następujący sposób:
  - 1) przygotowanie raportów zawierających ocenę realizacji priorytetowych zadań publicznych w formie finansowej oraz pozafinansowej, w tym efektywność ich realizacji, przez komórki Urzędu oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu z wykorzystaniem wskaźników określonych w rozdziale V oraz w odniesieniu do polityk publicznych, w tym programów i strategii Samorządu Województwa Opolskiego i przekazanych komórce ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu do dnia 10 lutego 2014 roku,
  - 2) przygotowanie sprawozdania z realizacji Programu przez komórkę ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu na podstawie raportów otrzymanych z komórek Urzędu oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu oraz w oparciu o następujące wskaźniki:
    - a) liczbę podmiotów Programu uczestniczących w przedsięwzięciach organizowanych na rzecz tych podmiotów,
    - b) liczbę skonsultowanych z podmiotami Programu projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych podmiotów,
    - c) liczbę ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez komórki Urzędu oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu,
    - d) liczbę ofert złożonych przez podmioty Programu do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych,
    - e) liczbę podmiotów Programu, które zwróciły się do Samorządu Województwa Opolskiego o finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartych konkursów ofert oraz w ramach inicjatywy lokalnej,
    - f) liczbę wniosków złożonych przez podmioty Programu o realizację zadań publicznych z pominięciem otwartych konkursów ofert,
    - g) liczbę wniosków złożonych przez mieszkańców Województwa bezpośrednio lub za pośrednictwem podmiotów Programu o realizację zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej,
    - h) liczbę podmiotów Programu, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Województwa na realizację zadań publicznych,
    - i) wysokość środków finansowych przekazanych podmiotom Programu na realizację zadań publicznych w 2013 roku,

- j) liczbę zorganizowanych przedsięwzięć mających na celu rozwój podmiotów Programu oraz ich profesjonalizację,
  - k) liczbę inicjatyw publicznych podejmowanych przez podmioty Programu, w których uczestniczył Samorząd Województwa Opolskiego,
  - l) liczbę inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu objętych patronatem Marszałka Województwa Opolskiego.
2. Zarząd przedłoży Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego sprawozdanie z realizacji Programu w 2013 roku celem zaopiniowania.
  3. Zarząd do dnia 30 kwietnia 2014 roku przedłoży Sejmikowi Województwa Opolskiego sprawozdanie z realizacji Programu w 2013 roku.

Rozdział XI

Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji

Opracowanie projektu Programu oraz konsultacje przebiegały w następujących etapach:

- 1) przygotowanie projektu Programu przez powołany Zarządzeniem Marszałka Województwa Opolskiego Zespół roboczy ds. opracowania projektu Programu Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2013 rok, w skład którego weszli przedstawiciele komórek Urzędu, komórki ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu oraz przedstawiciele Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego,
- 2) przyjęcie uchwałą Zarządu projektu Programu i skierowanie do konsultacji,
- 3) przeprowadzenie konsultacji projektu Programu z podmiotami Programu, zgodnie z procedurami określonymi w Uchwale Nr XLIV/440/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego oraz w uchwale Zarządu w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu Programu. W ramach konsultacji podmioty Programu nie zgłosiły uwag i wniosków do projektu Programu.
- 4) przekazanie Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego projektu Programu do zaopiniowania,
- 5) przyjęcie uchwałą Zarządu projektu uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2013 r. oraz skierowanie pod obrady Sejmiku Województwa Opolskiego.

Rozdział XII

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych

1. Tryb powoływania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert, zwanych dalej „komisjami konkursowymi”.

Zarząd każdorazowo po ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powołuje, w drodze uchwały, komisję konkursową w składzie do 10 osób z udziałem:

- 1) przedstawicieli Zarządu wskazanych z pracowników Urzędu i/lub pracowników Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu,
- 2) przedstawicieli wskazanych przez podmioty Programu według trybu określonego w Uchwale Nr XLVII/497/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Samorządu Województwa Opolskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na lata 2010 –2014.

Zarząd powołując komisję konkursową wskazuje jej przewodniczącego i wiceprzewodniczącego.

2. Zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert:

- 1) pracami komisji kieruje przewodniczący lub wiceprzewodniczący komisji,
- 2) komisja realizuje swoje działania jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej połowa jej składu,
- 3) komisja podejmuje decyzje w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów,
- 4) w pracach komisji nie mogą brać udziału osoby, związane z podmiotami Programu wnioskującymi o dotacje, to jest takie, które są członkami, wolontariuszami, członkami władz tych podmiotów Programu,
- 5) każdy członek komisji przed rozpoczęciem jej działalności, zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia w sprawie, o której mowa w pkt. 4,
- 6) do zadań komisji konkursowej należy:
  - a) ocena ofert pod względem formalnym i merytorycznym z uwzględnieniem kryteriów określonych w treści ogłoszonego konkursu,
  - b) przygotowanie listy rankingowej,
  - c) przygotowanie propozycji rozdziału środków pomiędzy ofertami,
  - d) rekomendacja Zarządowi zaopiniowanych ofert,
- 7) komisja rozpatruje oferty w terminie do 45 dni od ostatniego dnia składania ofert, z zachowaniem warunków określonych w art. 15 ustawy,
- 8) za udział w posiedzeniach komisji jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie i zwrot kosztów podróży,
- 9) w sprawach nieuregulowanych w niniejszym punkcie stosuje się zapisy Regulaminu organizacji otwartych konkursów ofert na realizację zadań w sferze pożytku publicznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz jednostkach organizacyjnych Samorządu Województwa Opolskiego.

3. Komisja konkursowa może realizować swoje działania bez udziału osób wskazanych przez podmioty Programu w następujących przypadkach:

- a) żaden podmiot Programu nie wskaże osób do składu komisji konkursowej lub
- b) wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach komisji konkursowej lub
- c) wszystkie osoby powołane w skład komisji konkursowej podlegają wyłączeniu na podstawie art. 15 ust. 2d lub art. 15 ust. 2f ustawy.